

Inspectie Overheidsinformatie en
Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

nota
TER INFORMATIE
Aan: MOCW

**Inspectie
Overheidsinformatie en
Erfgoed**

Van

Persoonsgegevens
Persoonsgegevens

Datum

11 december 2025

Referentie

58739495

Bijlagen

Kopie voor

Reeds afgestemd met

Aantal pagina's

1

Aanbieding themarapport over het functioneren van de
meldplicht voor metaaldetectie (De meldplicht en
metaaldetectie)

Paraaf IOE

Datum

Paraaf DGCM

Datum

Aanleiding

Met deze nota biedt de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed u het rapport 'De meldplicht en metaaldetectie' aan. Het betreft een inventariserend onderzoek naar het functioneren van de meldplicht die geldt voor metaaldetectoramateurs.

Met de invoering van de Erfgoedwet en via het Besluit Erfgoedwet archeologie in 2016 mogen metaaldetectoramateurs op veel plekken met een metaaldetector op zoek naar archeologische vondsten. Hieraan zijn wel bepaalde voorwaarden verbonden, waaronder een meldplicht voor gedane archeologische vondsten. Deze vondsten moeten gemeld worden bij de Minister van OCW. In de praktijk kunnen metaaldetectoramateurs terecht bij Archis, het centrale archeologische informatiesysteem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Ook wordt er gemeld bij Portable Antiquities Netherlands oftewel PAN, een online meldportaal en database. PAN ontvangt financiering van OCW maar staat niet onder directe controle van de minister. Het toezicht en de handhaving van de meldplicht zijn belegd bij de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed.

In de afgelopen jaren heeft de Inspectie signalen ontvangen over het functioneren van de meldplicht. Voor de Inspectie was dit aanleiding om te onderzoeken of de meldplicht in haar huidige vorm voldoende functioneerde en of de gestelde doelen van de legalisering van metaaldetectie waren behaald.

Deze doelen waren niet alleen dat meer metaaldetectoramateurs, op een tijdige manier, hun vondsten zouden melden maar ook dat de informatie over gemelde vondsten toegankelijk(er) werd voor onderzoek.

U kunt de uitkomsten van dit rapport meenemen in uw overwegingen met betrekking tot eventuele toekomstige aanpassingen in beleid en/of wetgeving.

Bevindingen

Datum

Op basis van de resultaten van het onderzoek constateert de inspectie dat er sinds de legalisering van metaaldetectie meer vondsten worden gemeld, in meerderheid bij PAN. Het is echter niet vast te stellen of deze toename is veroorzaakt door de voornoemde legalisering. En ondanks de stijging van de hoeveelheid gemelde vondsten blijft het aantal melders achter bij het aantal metaaldetectoramateurs.

Per jaar melden nu rond de 500 metaaldetectoramateurs hun vondsten. Dit aantal is relatief laag vergeleken met het geschatte aantal van 3.000 tot 7.000 metaaldetectoramateurs in Nederland. Het aantal melders groeit weliswaar elk jaar nog, maar niet op een manier dat het in de verwachting ligt dat binnen afzienbare tijd een meerderheid van de metaaldetectoramateurs hun vondsten meldt.

Door een gebrek aan gegevens kon niet worden vastgesteld hoe tijdig gedane vondsten worden gemeld. Wel stelt de inspectie vast dat de informatie over gemelde vondsten in PAN voldoende toegankelijk is. Aan het verbeteren van de toegankelijkheid van vondsten in Archis wordt momenteel gewerkt.

Conclusie en aanbevelingen

Op basis van haar bevindingen concludeert de Inspectie dat de meldplicht voor metaaldetectievondsten op dit moment onvoldoende functioneert. Het is noodzakelijk om hier verbetering in aan te brengen. Daarom adviseert de Inspectie dat vanuit MOCW, in samenspraak met partners, er een hernieuwde inzet komt op het informeren van metaaldetectoramateurs over hun rechten en plichten. Daarnaast zouden ook de redenen voor het niet melden kunnen worden onderzocht. Ook aandacht voor de tijdigheid van het melden is van belang.

Verder wijst de Inspectie op het belang van het betrekken en ondersteunen van non gouvernementele organisaties zoals PAN en de DDA (vereniging voor detectoramateurs), omdat zij in de afgelopen jaren een belangrijke rol hebben gespeeld bij de bewustwording en bij het vergroten van het aantal gemelde vondsten.

Naast een verdere inzet op bewustwording beveelt de inspectie aan om verder te zoeken naar beleidsmatige of wettelijke mogelijkheden om de meldplicht te stimuleren of desnoods strenger af te dwingen.

Vervolgprocedure

Conform het gestelde in aanwijzing 13 van de Regeling vaststelling Aanwijzingen van de Rijksinspecties, wordt dit rapport openbaar gemaakt. Dat gebeurt middels publicatie ervan op de website van de Inspectie. **Daarnaast beveel ik u aan om dit rapport, al dan niet vergezeld van een beleidsreactie, aan te bieden**

Datum

aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Indien u besluit een beleidsreactie hierbij op te stellen, wordt deze u separaat, in de vorm van een concept-aanbiedingsbrief, door de directie Erfgoed en Kunsten aangereikt. De Inspectie houdt de eigen openbaarmaking in verband met verzending aan de Tweede Kamer ten hoogste vijf weken aan, te rekenen vanaf deze aanbieding van het rapport.